

Koreya musiqi alətləri

P'ansori və Sanjo

Koreya Xalq musiqi həvəskar və professional musiqiçilər tərəfindən həyata keçirilə bilər. P'ansori ən nəfis xalq üslubundan biridir və onun ifası professionallıq tələb edir.

Sanjo, isə başqa forması, qismən p'ansori və cüt bir melodiya aləti ilə olunur. Hər bir alət professional müəllimlər tərəfindən məktəblərdə tədris olunur. Sanjo çıxışlarında improvizəlik vacibdir, sürətli və yavaş hərəkətlərdən ibarətdir.

Nongak və Samulnori

Nongak “Fərmerlərin musiqi”si adlandırılır. Kənd mühitinin musiqisi kimi məşhurdur. Əvvəllər kənd təsərrüfatında müşayiətçi musiqi idi. Lakin sonralar professional musiqi kimi ölkələr arasında gəzərək məşhurlaşdı.

1970-ci ildən Nongakın bir qolu kimi Samulnori musiqisi yaradılmışdır. Bir qrup musiqiçilər tərəfində Koreyada və xaricdə böyük professionallıqla qarşılandı. Nongak əsasında olsada, Samulnori performansında 4 musiqi alətindən istifadə edilir. “Samulnori” sözü “dört obyektləri oynayan” mənasını bildirir.

Miniyo

Koreya ənənəvi xalq mahnılarına miniyo deyilir. Miniyo adətən solo improvizasiyalı , xüsusilə bir qrup performans qəbulu və onların bir çox ümumi xüsusiyyətidir. Burada ənənəvilik saxlansada, bəzi ritmlər, melodiylar və vokal üslub baxımından regional fərqlər var. P'ansori, Sanjo, və nongak kimi professional xalq üslubundan fərqli olaraq, miniyo xalq mahnılarında hələ də regional xarakterlər saxlanılmaqdadır.

İnstrumental

Əslində Koreya musiqi istifadəsində 60 gizli alətləri var. Koreyalılar öz alətlərini 3 kateqoriyaya bölürlər:

- 1) Zərbli
- 2) Simli
- 3) Nəfəsli

Hər biri müxtəlif tezlikdə ifa olunur. Koreyanın əsas nəfəs alətləri; -Piri, Tanso, Taegum adlanır. “Tanso” oynaq, sürətli, ritmik bir alətdir. 5 dəşikli fleyta tipli alətdir. “Piri” Koreyada çox ifa olunan alətlərdən biridir. 8 dəşikli, bir çüt qamış hazırlanır. Nəhayət, “Taegum” şiddətli səs verən, membran örtüklü, uzun və eninə qurulmuş alətdir.

Çin mədəniyyətinin sərhədində olan Koreya müvafiq Çində xarici hökmranlığı dövründə müəyyən qədim ənənələri qorumağı bacardı. Beləliklə, bu gün ölkəsində musiqi ənənələrinin çox nadir nümunələr orijinal qalıqları xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Ənənəvi Koreya musiqisini kədər və ağrı üçün yadda qalan tarix onun ilk addımıdır. Əvvəl ki, nəsillərin qəbul edilmiş musiqisi onlar öz mahnılarında səsləndirirdilər. Dini və ya hadisələr zamanı ifa bu kateqoriyaya aiddir. Nəticədə, formal musiqi tez-tez keçmiş padşahların nailiyyətlərinin mədhinə yönəlmişdir. Rəsmi tədbirlər üçün ciddi format musiqi ifa məzmunu daha vacibdir.

Hər aləti ekran və oyunda rəmzi xarakter daşıyır. Formal musiqi hakim sinif üçün "xalq musiqisi" idarə olunur ki, o da mahnı deyil. Bu janr pansori, YUNESKO-nun dünya qeyri-maddi irs adına edilmişdir ki, ənənəvi Koreya povest mahnı daxildir. Pansori ixtisaslı vokal müğənni və zərb alətləri ilə auditoriyaya təqdim edilən musiqi növüdür. Onlar sahələrdə işlək zamanı ifa olunan "xala mahnısı", yəni folklor mahnı qeyri-peşəkar şəkildə səslənir. Buna görə də, xalq mahnıları Koreyalılar tərəfindən ən çox ifa edilən ənənəvi musiqidir.

Koreya mədəniyyət simvolu olaraq istifadə olunan xüsusi mahnı adı Arirang adlanır. Bu mahnının bir çox versiyaları var. Arirang regiondan asılı olaraq fərqli ola bilər. "Arirang" sözü "təpə" mənasındadır. Ölkə daxilində çox dağətəyi zonalar var. Arirang tələffüzü ritm doludur .

Ənənəvi Koreya musiqisi digər yerlərin musiqisindən əhəmiyyətli dərəcədə əsasən, metr, ritmi cəhətdən fərqləndirir. Maraqlısıda budur ki, Koreya musiqisinə driyorluq daxil deyil. Bir qrup fərdi musiqiçilər onu ritm nəfəs hərəkəti ilə birləşdirir. Ənənəvi Koreya musiqisində həmişə rəqs və mahnı ilə müşayiət olunur.